

# S T A N O V I S K O

## HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA STARÁ ĽUBOVŇA, ROZPOČTOVÝCH A PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE NA ROKY 2017 - 2019

Kontrolná činnosť hlavného kontrolóra Mesta Stará Ľubovňa je vykonávaná v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a riadi sa jednotlivými ustanoveniami zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť o.i. aj včasné a spoľahlivé informovanie vedúceho orgánu verejnej správy o úrovni hospodárenia s verejnými prostriedkami a o vykonávaných finančných operáciách. Finančná kontrola je súhrn činností zabezpečujúcich overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti finančných operácií alebo ich časti pred ich uskutočnením, v ich priebehu a až do ich konečného vysporiadania, zúčtovania, dosiahnutia a udržania výsledkov a cieľov finančných operácií alebo ich častí.

V záujme zachovania uvedených princípov je povinnosťou mesta :

- sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,
- s povinným zavedením programového rozpočtovania vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu,
- vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárení s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov.

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, **p r e d k l a d á m** na rokovanie mestskej rady odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie VPS na roky 2017 – 2019 (ďalej len „návrh rozpočtu mesta“).

Programový rozpočet mesta je **základom finančného hospodárenia** a zároveň **základným programovým dokumentom**, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Spracovaný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky územnej samosprávy, ktorým sa prerozdeľujú verejné prostriedky na zabezpečenie financovania funkcií mesta. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a pod. Iba v prípade dostatočného finančného zabezpečenia môže mesto realizovať a plniť úlohy, môže pristupovať k záväzkom v dodávateľsko – obchodných vzťahoch alebo obdobných formách.

## VÝCHODISKA SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného návrhu rozpočtu mesta z troch hľadísk:

1. zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu
2. hľadisko metodickej a formálnej správnosti,
3. vecné hľadisko.

### **1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU**

#### **1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi**

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (v čase spracovania návrhu), a to najmä zákonom :

- č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve,
- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- č. 493/2011 Z.z. ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti,
- s opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- štatistickou klasifikáciou výdavkov verejnej správy v zmysle vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z.z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG). Výdavky na roky 2017 až 2019 sa rozpisujú do najnižšej úrovne klasifikácie SK COFOG.
- a v súlade s prijatými všeobecne záväznými nariadeniami mesta.

#### **1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami Mesta Stará Ľubovňa**

Predložený návrh rozpočtu mesta je spracovaný v súlade so všeobecnými nariadeniami mesta (ďalej „VZN“), ktoré spracovateľ uvádza v textovej časti návrhu rozpočtu, pri jednotlivých programoch.

### 1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Vyvesením návrhu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 16.11.2016, bola **splnená povinnosť** uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu rozpočtu mohli obyvatelia vyjadriť. V rovnakom termíne bol návrh na zmenu rozpočtu zverejnený aj na webovom sídle mesta.

## 2. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu mesta je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení opatrenia z 28. marca 2006 (č. MF/008978/2006-421), opatrenia z 23. apríla 2008 (č. MF/009212/2008-421) a opatrenia z 20. mája 2010 (č. MF/011928/2010-421), opatrenia z 18. augusta 2010 (č. MF/021218/2010-421), opatrenia z 29. októbra 2010 (č. MF/025825/2010-421), opatrenia z 20. februára 2012 (č. MF/010211/2012-421), ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Podľa nej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami.

Návrh rozpočtu mesta je spracovaný podľa Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2017 č. MF/009450/2016-411.

Rozpočtový informačný systém eviduje a spracováva dáta pre verejnú správu. Obce a mestá sú povinné poskytovať do RISSAM.rozpočet údaje o schválenom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a rozpočtov na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu príslušným orgánom. Ak je rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok schválený do 31. decembra bežného roka, obec alebo mesto poskytuje údaje schváleného rozpočtu a schválený rozpočet na príslušný rozpočtový rok a rozpočty na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka, pričom počas rozpočtového provizória obce a mestá poskytujú v tomto rozsahu a termínoch údaje schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka.

### 2.1. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Návrh programového rozpočtu mesta na roky 2017 – 2019 je v súlade s ustanovením § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov** značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.

Pri zostavovaní programových štruktúr postupovali správcovia rozpočtových kapitol podľa Metodického pokynu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 5238/2004-42 na usmernenie

programového rozpočtovania v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2 a Manuálu k metodickému pokynu, týkajúceho sa formulovaniu zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov.

## 2.2. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu mesta bol návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2017 – 2019, vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2017, schválené legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem, očakávaný vývoj hospodárenia mesta za rok 2016. Na základe zhodnotenia reálneho naplnenia rozpočtu príjmov, mesto prišlo k zostaveniu výdavkovej časti rozpočtu.

## 3. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU, VECNÉ HĽADISKO

Návrh rozpočtu mesta je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok - rok 2017 (tabuľková časť, stĺpec č.9),
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2018, (tabuľková časť, stĺpec č.10),
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2019, (tabuľková časť, stĺpec č.11).

Viacročný rozpočet mesta je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok. **Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný (rok 2017), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Posudzovaný návrh rozpočtu má charakter strednodobého rozpočtu ako procesný, legislatívny a manažérsky nástroj finančnej a ekonomickej politiky mesta.**

Návrh rozpočtu mesta na rok 2017 je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vnútorne členený na:

- a) **bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,**
- b) **kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,**
- c) **finančné operácie, t.j. finančné operácie – príjmová časť a výdavková časť.**

Návrh rozpočtu mesta obsahuje predpokladaný objem podielu na daniach v správe štátu podľa zák. č. 564/2004 Z.z. v platnom znení (výnos dane z príjmov FO).

Návrh rozpočtu obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom, podnikateľským subjektom pôsobiacim na území mesta. Návrh rozpočtu obsahuje príjmy vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení mesta, výdavky vo vzťahu k štátnym aj neštátnym školským zariadeniam a výdavky vyplývajúce z

uzatvorených zmluvných vzťahov. Nezanedbateľný objem predstavujú dotácie zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy.

Návrh programového rozpočtu výdavkov predstavuje podrobne rozpracované zámery a ciele mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu. Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít územnej samosprávy v nadväznosti na jej priority a alokovanie disponibilných zdrojov do programov, ktorý súčasťou sú aj položky výdavkov určené :

- **príspevkovej organizácii (Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ \_ kapitálové výdavky programu, Program 3 Služby občanom),**
  - **ako príspevok na mestskú autobusovú dopravu (Program 8 Doprava a pozemné komunikácie),**
  - **rozpočtovým organizáciám - školy a školské zariadenia (Program 12 Školstvo),**
- ako právnickým osobám, zriaďovateľom ktorých je mesto a súčasne obsahuje finančné vzťahy k :
- **obchodným spoločnostiam (Program 9 Životné prostredie, Kapitálové výdavky\_ kapitálový transfer VPS, Program 11 Šport a kultúra) .**

**Návrh rozpočtu mesta (tabuľková časť) obsahuje povinné údaje** tak, ako to ukladá ustanovenie § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 Z.z. v platnom znení a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. – skutočné plnenie rozpočtu za roky 2014, 2015, schválený rozpočet na rok 2016 a údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2017, 2018, 2019.

Návrh rozpočtu v členení podľa ust. § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z., doplnený o štatistické vyhodnotenia

Tab. č. 1 (v €)

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2016	%-ny podiel na cel. P/V	Očakávaná skutočnosť 2016	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/- poklesu (c/a)	Rozpočet 2017	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/- poklesu (f/c)	Rozpočet 2018	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/- poklesu (i/c)	Rozpočet 2019	%-ny podiel na cel. P/V	Tempo rastu/- poklesu (l/c)
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
<b>Bežný rozpočet</b>														
Bežné príjmy	9 049 696	91,09	9 790 317	78,47	1,08	10 046 577	97,09	1,03	10 327 759	97,17	1,05	10 438 914	97,25	1,07
Bežné výdavky	8 268 700	83,23	8 675 687	71,78	1,05	8 975 545	86,74	1,03	9 037 633	85,04	1,04	9 170 961	85,44	1,06
<b>Výsledok hospodárenia</b>	<b>780 996</b>		<b>1 114 630</b>		1,43	<b>1 071 032</b>		0,96	<b>1 290 126</b>		1,16	<b>1 267 953</b>		1,14
<b>Kapitálový rozpočet</b>														
Kapitálové príjmy	469 054	4,72	1 663 623	13,33	3,55	26 000	0,25	0,02	25 500	0,24	0,02	20 500	7,46	0,01
Kapitálové výdavky	918 611	9,25	2 658 167	21,99	2,89	1 062 417	10,27	0,40	1 281 011	12,05	0,48	1 339 842	12,48	0,50
<b>Výsledok hospodárenia - schodok</b>	<b>- 449 557</b>		<b>-994 544</b>		2,21	<b>-1 036 417</b>		1,04	<b>-1 255 511</b>		1,26	<b>-1 319 342</b>		1,33
<b>Finančné operácie</b>														
Finančné operácie - príjmová časť	415 782	4,19	1 023 319	8,20	2,46	274 782	2,66	0,27	274 782	2,59	0,27	274 782	2,56	0,27
Finančné operácie - výdavková časť	747 221	7,52	752 651	6,23	1,01	309 397	2,99	0,41	309 397	2,91	0,41	223 393	2,08	0,30
<b>Výsledok hospodárenia</b>	<b>- 331 439</b>		<b>270 668</b>		-0,82	<b>-34 615</b>		-0,13	<b>-34 615</b>		1,00	<b>51 389</b>		0,19
<b>Príjmy celkom</b>	<b>9 934 532</b>		<b>12 477 259</b>		1,26	<b>10 347 359</b>		0,83	<b>10 628 041</b>		0,85	<b>10 734 196</b>		0,86
<b>Výdavky celkom</b>	<b>9 934 532</b>		<b>12 086 505</b>		1,22	<b>10 347 359</b>		0,86	<b>10 628 041</b>		0,88	<b>10 734 196</b>		0,89
<b>Výsledok hospodárenia celkom</b>	<b>0</b>		<b>390 754</b>			<b>0</b>			<b>0</b>			<b>0</b>		

**Návrh rozpočtu mesta je zostavený ako vyrovnaný, po schválení mestským zastupiteľstvom bude záväzný pre rok 2017, obsahuje celkové príjmy vo výške 10.347.359,0 €, čo predstavuje 82,93 % schváleného rozpočtu roku 2016 a v rovnakej výške i celkové výdavky. Z toho bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 1.071.032,0 €, kapitálový rozpočet so schodkom vo výške 1.036.417,0 € a finančné operácie so schodkom vo výške 34.615,0 €.**

#### Navrhovaný rozpočet príjmov

Tab. č. 2 (v €)

Rozpočet príjmov	skutočné plnenie r.2012	skutočné plnenie r.2013	skutočné plnenie r.2014	skutočné plnenie r.2015	skutočné plnenie (predpoklad) r.2016	rozdiel r.2016-2015	návrh na rok 2017
vlastné - výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	3 786 935	3 973 469	4 154 990	4 673 792	5 363 000	689 208	5 635 871
vlastné - daňové, nedaňové príjmy,	1 426 427	1 426 431	1 516 476	1 488 178	1 450 423	-37 755	1 387 600
<b>Vlastné príjmy spolu</b>	<b>5 213 362</b>	<b>5 399 900</b>	<b>5 671 466</b>	<b>6 161 970</b>	<b>6 813 423</b>	<b>651 453</b>	<b>7 023 471</b>
granty a transfery	2 454 239	2 489 842	2 642 035	2 769 951	2 976 894	206 943	3 023 106
Kapitálové príjmy	1 747 378	1 130 919	659 635	460 765	1 663 623	1 202 858	26 000
Finančné operácie - príjmové	1 444 281	927 529	574 116	1 060 535	1 023 319	-37 216	274 782
<b>Príjmy spolu</b>	<b>10 859 260</b>	<b>9 948 190</b>	<b>9 547 252</b>	<b>10 453 221</b>	<b>12 477 259</b>	<b>2 024 038</b>	<b>10 347 359</b>

**Výnos dane z príjmov, ktorý je poukazovaný zo štátneho rozpočtu, predstavuje každoročne najväčšiu a najvýznamnejšiu zložku návrhu bežného rozpočtu vlastných daňových príjmov. Pre rok 2017 predstavuje najpodstatnejšiu časť, t.j. 56,10 % z celkových bežných príjmov. Objem výnosu dane z príjmov v roku 2017 má opäť narastajúci trend, o.i. aj vplyvom legislatívnej zmeny o poukázaní výšky podielu miest a obcí na daní z príjmov z 68,5% na 70% (od 1.1.2016). Predpokladaný nárast príjmov z výnosu dane z príjmov poukázaný samospráve v roku 2017 je o 272.871 € vyšší ako predpoklad v roku 2016, t.j. o 5,09 %. Návrh rozpočtu na roky 2017, 2018, 2019 uvažuje s rastom v rozmedzí od 0,66 do 5,08 %-neho bodu.**

V oblasti vlastných daňových a nedaňových príjmov (príjem z miestnych daní a poplatku, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta a z činnosti mesta, výnosy z finančných prostriedkov mesta, z administratívnych poplatkov, ostatné vlastné príjmy) spracovateľ predpokladá pokles o 2,54% oproti schválenému rozpočtu roku 2016. Podstatnú časť znížených príjmov tvoria nedaňové príjmy – príjmy z prenajatých strojov, prístrojov a zariadení, daň z nehnuteľností – z bytov a nebytových priestorov.

Návrh rozpočtu mesta v tejto časti vychádza z platných všeobecne záväzných nariadení. Ako vyplýva z návrhu rozpočtu pre roky 2017 - 2019, spracovateľ neuvažuje so zvýšením miestnych daní a poplatkov, poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadov. Bežný rozpočet sa povinne zostavuje ako vyrovnaný, resp. prebytkový. **V posudzovanom návrhu rozpočtu mesta prevažne ide o príjmové a výdavkové transakcie, ktoré sa každoročne (pravidelne) opakujú.**

Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný poriadok, školstvo, ...) bude naďalej prostredníctvom transferov zo štátneho rozpočtu, z toho predpokladaný objem transferu pre školstvo predstavuje 79,25% z celkových transferov a 23,48% z navrhovaného bežného rozpočtu príjmov. Medziročný nárast transferov v rámci verejnej správy v položke transfer na školstvo predstavuje výšku 99.803,0 €.

Po oboznámení sa s návrhom rozpočtu mesta a posúdení **návrhu rozpočtu v oblasti príjmov je možné konštatovať, že posudzovaný návrh je zostavený v požadovanej štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem, z prepočtov podľa platných všeobecne záväzných nariadení.** Pozitívne možno hodnotiť, že spracovatelia návrhu rozpočtu pri spracovávaní, prepočtoch potenciálnych príjmov rozvážne určovali ich výšku. Pri tejto konštrukcii návrhu rozpočtu je možné predpokladať naplnenie príjmovej časti rozpočtu bez rizík.

#### **Navrhovaný rozpočet výdavkov**

**Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výkonu samosprávnych funkcií mesta, úhradu záväzkových vzťahov, financovanie nákladov preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov spojených so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku mesta.**

V návrhu rozpočtu mesta **predkladateľ vyčlenil finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií,** ktoré mesto môže poskytnúť podľa ustanovenia § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu **obsahuje výdavky vo forme príspevkov pre príspevkové organizácie mesta, výdavky, ktoré budú realizované z transferov štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy,** transfery pre neštátne školstvo.

Spracovatelia vychádzali z požiadaviek jednotlivých odborných útvarov mestského úradu, z požiadaviek príspevkovej organizácie, zriaďovateľov školských zariadení, súkromných a cirkevných škôl. **V posudzovanom návrhu neboli zahrnuté návrhy, pripomienky poslancov mestského zastupiteľstva.** Návrhy a pripomienky poslancov na zmenu rozpočtu mesta budú prevažne zapracované v rozvojom program mesta a zapracované v rámci prípadných zmien rozpočtu v priebehu roka 2017.

Návrh rozpočtu mesta je vecne a podrobne vymedzený v návrhu 13 – tich programov, podprogramov a prvkov. **Návrh rozpočtu bežných výdavkov je vyšší o 299.858 € oproti schválenému rozpočtu roku 2016, t.z. spracovateľ predpokladá nárast výdavkov o 3,46%.** Vyššie výdavky predpokladá mesto vynaložiť v rámci oblastí : Program 1 Činnosť MsZ, MsR, a komisií MsZ, Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ, Program 3 Služby občanom, Program 5 Bezpečnosť, Program 9 Životné prostredie, Program 10 Rozvoj bývania, Programu 12 Školstvo. Nižšie výdavky spracovateľ predpokladá v ostatných programoch.



Navrhovaná výška výdavkov bežného rozpočtu je o 1.071.032 € nižšia ako sú predpokladané bežné príjmy rozpočtu, čím mesto predpokladá vytvoriť zdravý základ pre finančné zdroje na krytie kapitálových výdavkov v súlade s ustanoveniami § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a doplnkov. Návrh kapitálového rozpočtu predpokladá schodok vo výške 1.036.417 €, čo je schodok vyšší o 41.873 € oproti očakávanej zmene rozpočtu roka 2016. Spracovateľ nepredpokladá príjmy z predaja budov, príjmy z predaja pozemkov, položky rozpočtuje na podstatne nižšej finančnej úrovni ako boli schválené v roku 2016. **Na financovanie kapitálových výdavkov mesto predpokladá zhromaždiť disponibilné finančné zdroje najmä z prebytku v bežnej časti rozpočtu a prostriedkov z vytvorených peňažných fondov.** Ďalšie prípadné kapitálové príjmy budú zapojené do rozpočtu mesta na základe schváleného avíza o výške pridelených nenávratných finančných prostriedkov.

Návrh kapitálového rozpočtu mesta vo výdavkovej časti **odráža jednoročné vízie spracovateľa** (nekonkretizuje charakter výdavku), skôr **všeobecne definuje objem finančných prostriedkov, ktoré bude schvaľovať osobitným schvaľovacím procesom**, prostredníctvom schvaľovania jednotlivých investičných aktivít alebo dokumentu Rozvojový program mesta. Rozpočet kapitálových výdavkov zároveň **obsahuje finančné krytie \_ dobeh investičných aktivít, ktoré boli osobitne schválené v roku 2016 alebo neboli finančne kryté.** Na základe uvedeného je možné predpokladať, že strategické rozhodnutia o výške a zložení kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov budú priebežne schvaľované v priebehu rozpočtovaného roka mestským zastupiteľstvom.

Súčasťou návrhu rozpočtu mesta sú aj **výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami (výdavkové finančné operácie), ktoré budú použité na úhradu splátok istiny z úverov.** Najpočetnejšia štruktúra položiek časti rozpočtu finančné operácie \_ výdajová časť je vo vzťahu k splátkam úverov zo ŠFRB, uhradám splátkového a kapitálového úveru. **Navrhovaná štruktúra a výška splátok tejto časti rozpočtu zodpovedá podmienkam dohodnutých v zmluvných vzťahov.** V tejto časti je potrebné upozorniť na zvýšený monitoring včasnosti úhrady splátok úverov od nájomníkov, prípadne včasnosť prijímania opatrení zameraných na zníženie úhrady nedoplatkov, ktoré mesto zhromažďuje prostredníctvom správcovskej spoločnosti SLOBYTERM, spol.s.r.o., nakoľko včasné nesplácanie záväzkov vyplývajúcich z týchto úverov z nájomného, neodvážanie nájomného v stanovenej výške a čase, môže negatívne ovplyvniť vyrovnanosť bežného rozpočtu a celkového hospodárenia mesta v nasledujúcich rokoch.

**Na základe predloženého návrhu Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa, rozpočtových a príspevkovej organizácie na roky 2017, 2018, 2019 je možné konštatovať, že Mesto Stará Ľubovňa v roku 2017 navrhuje celkový rozpočet príjmov nižší o 2.129.900 € a výdavkov nižší o 1.739.146 € oproti schválenému rozpočtu roka 2016.**

V zmysle ustanovenia § 15 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, súčasťou rozpočtu obce sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody finančných prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa ich návratné zdroje financovania. **V posudzovanom návrhu rozpočtu mesta má zostatok rezervného fondu narastajúci trend.**

Podľa § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet mesta musí obsahovať aj zábery a ciele, tzv. programový rozpočet. **Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13-tich programov. Každý program má stanovený záber programu a aktivity, zodpovednosť; podprogram má stanovený cieľ, ukazovateľ a hodnotu plnenia. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov v rámci navrhovaných položiek výdavkov. Cieľ, ukazovateľ a hodnota plnenia sú vecne a hodnotovo zadefinované, vyhodnoteniu úspešnosti sa však pozornosť nevenuje. V jednotlivých programoch a finančnom vyjadrení je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných rozvojových programov mesta.**

Návrh programového rozpočtu zároveň posilňuje zodpovednosť za rozvrhovanie a nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať zmysel používania verejných zdrojov pri naplňaní navrhovaných cieľov a záberov.

**Návrh rozpočtu na obdobie rokov 2017 – 2019 neobsahuje návrh výsledkov hospodárenia obchodných spoločností ani návrh záväzných výkonnostných (merateľných) ukazovateľov pre príspevkovú spoločnosť, ktoré založilo mesto Stará Ľubovňa. V súlade s princípom transparentnosti a z dôvodu, že mesto má zachovávať majetok v nezmenenej výške, je vhodné uvádzať návrh plánov výsledkov hospodárenia obchodných spoločností, už aj preto, že o dôležitých otázkach spoločností rozhoduje mesto prostredníctvom valného zhromaždenia.**

**Predkladateľ návrhu rozpočtu neuvažuje o výdavkoch vyplývajúcich z prehratých súdnych konaní.** Na úhradu súdnych sporov mesto nemôže použiť návratné finančné prostriedky a ani kapitálový príjem z predaja majetku mesta, nakoľko kapitálový príjem môžeme použiť len na krytie kapitálových výdavkov.

V priebehu rozpočtového roka odporúčam naďalej zvažovať ďalšie úverové zaťaženie mesta Stará Ľubovňa pred prijatím nových úverov. Uvádzam, že v prípade zvažovania použitia nových úverových zdrojov je potrebné dodržať proces podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

## **ZÁVER**

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že **mesto je povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový.** V priebehu rozpočtového roka musí sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.

Vyvesením návrhu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 16.11.2016, bola **splnená povinnosť** uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu mohli obyvatelia vyjadriť.

Návrh rozpočtu mesta (tabuľková časť) **obsahuje povinné údaje tak, ako to ukladá ustanovenie § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 Z.z. v platnom znení** a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. – skutočné plnenie rozpočtu za roky 2014, 2015, schválený rozpočet na rok 2016 a údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2017, 2018, 2019. Návrh rozpočtu mesta **je v súlade s ustanovením § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie. **Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13 programov. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov. V jednotlivých programoch je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných rozvojových programov mesta.**

Viacročný rozpočet je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok. **Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný (rok 2017), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky (2018, 2019) majú orientačný charakter,** ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. **Posudzovaný návrh rozpočtu má charakter strednodobého rozpočtu ako procesný, legislatívny a manažérsky nástroj finančnej a ekonomickej politiky mesta.**

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít územnej samosprávy v nadväznosti na jej priority a alokovanie disponibilných zdrojov do programov, ktorý súčasťou sú aj položky výdavkov určené :

- **príspevkovej organizácii (Program 2 Samosprávne činnosti MsÚ \_ kapitálové výdavky programu, Program 3 Služby občanom),**
- **ako príspevok na mestskú autobusovú dopravu (Program 8 Doprava a pozemné komunikácie),**
- **rozpočtovým organizáciám - školy a školské zariadenia (Program 12 Školstvo),**

ako právnickým osobám, zriaďovateľom ktorých je mesto a súčasne obsahuje finančné vzťahy k :

- **obchodným spoločnostiam (Program 9 Životné prostredie, Kapitálové výdavky\_ kapitálový transfer VPS, Program 11 Šport a kultúra),** ktorých zriaďovateľom je mesto.

**Návrh rozpočtu mesta je zostavený ako vyrovnaný, obsahuje celkové príjmy vo výške 10.347.359 €, čo predstavuje 82,93 % schváleného rozpočtu roku 2016 a v rovnakej výške i celkové výdavky. Z toho bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 1.071.032 €, kapitálový rozpočet so schodkom vo výške 1.036.417 € a finančné operácie s prebytkom vo výške 34.615 €. Navrhovaná výška výdavkov bežného rozpočtu je o 1.071.032 € nižšia ako sú predpokladané bežné príjmy rozpočtu, čím mesto predpokladá vytvoriť zdravý základ pre finančné zdroje na krytie kapitálových výdavkov v súlade s ustanoveniami § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a doplnkov.**

Návrh rozpočtu mesta v tejto časti vychádzal z platných všeobecne záväzných nariadení. Ako vyplýva z návrhu rozpočtu pre roky 2017, 2018, 2019 spracovateľ neuvažuje so zvyšovaním miestnych daní a poplatku. Bežný rozpočet sa povinne zostavuje ako vyrovnaný, resp. prebytkový. **V predložennom znení mesta prevažne navrhuje príjmové a výdavkové transakcie, ktoré sa každoročne opakujú.** Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výkonu samosprávnych pôsobnosti mesta, úhradu záväzkov, financovanie nákladov preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov spojených so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku mesta.

Po oboznámení sa a posúdení návrhu rozpočtu príjmov je možné konštatovať, že posudzovaný rozpočet **je zostavený v požadovanej štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem, z prepočtov podľa platných všeobecne záväzných nariadení, predložený návrh rozpočtu mesta je možné považovať za východiskový.** Pozitívne hodnotím, že spracovatelia návrhu rozpočtu pri spracovávaní, prepočtoch potenciálnych príjmov rozvážne určovali ich výšku. Pri tejto konštrukcii návrhu rozpočtu predpokladám naplnenie príjmovej časti rozpočtu bez rizík.

V návrhu rozpočtu mesta **predkladateľ vyčlenil finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií,** ktoré mesto môže poskytnúť podľa ustanovenia § 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu **obsahuje výdavky vo forme príspevkov pre príspevkové organizácie mesta, výdavky, ktoré budú realizované z transferov štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy,** transfery pre neštátne školstvo. Spracovatelia vychádzali z požiadaviek jednotlivých odborných útvarov mestského úradu, z požiadaviek príspevkovej organizácie, zriaďovateľov školských zariadení, súkromných a cirkevných škôl. **V posudzovanom návrhu neboli zahrnuté návrhy, pripomienky poslancov mestského zastupiteľstva.** Návrhy a pripomienky poslancov na zmenu rozpočtu mesta budú prevažne zapracované v rozvojom program mesta a zapracované v rámci prípadných zmien rozpočtu v priebehu roka 2017.

Návrh kapitálového rozpočtu mesta vo výdavkovej časti **odráža krátkodobé (jednoročné) vízie spracovateľa** (nekonkretizuje charakter výdavku), skôr **všeobecne definuje objem finančných prostriedkov a deklaruje, že bude schvaľovať osobitným schvaľovacím procesom,** prostredníctvom schvaľovania jednotlivých investičných aktivít alebo dokumentu Rozvojový program mesta. Rozpočet kapitálových výdavkov zároveň **obsahuje finančné krytie \_ dobeh investičných aktivít, ktoré boli osobitne schválené v roku 2015.**

Návrh rozpočtu na obdobie rokov 2017 – 2019 **neobsahuje návrh výsledkov hospodárenia obchodných spoločností ani návrh záväzných výkonnostných (merateľných) ukazovateľov pre príspevkovú spoločnosť, ktoré založilo mesto Stará Ľubovňa. V súlade s princípom transparentnosti a z dôvodu, že mesto má zachovávať majetok v nezmenenej výške, je vhodné uvádzať návrh plánov výsledkov hospodárenia obchodných spoločností, už aj preto, že o dôležitých otázkach spoločností rozhoduje mesto prostredníctvom valného zhromaždenia.**

Návrh programového rozpočtu zároveň posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať zmysel používania verejných zdrojov pri naplňaní navrhovaných cieľov a zámerov.

**Z vyššie uvedených dôvodov a na základe možných výsledkov predkladaného návrhu rozpočtu mesta odporúčam uplatniť väčšiu osobnú zainteresovanosť vedúcich oddelení a konateľov obchodných spoločností ako aj jednotlivých správcov príjmovej a výdavkovej časti programov rozpočtu pri tvorbe, naplňaní, správe a čerpaní programového rozpočtu mesta za účelom vytvárania dostatočných vlastných (nie dlhových) finančných zdrojov pre ďalšie zhodnocovanie majetku a rozvoj mesta. Zároveň odporúčam hľadať ďalšie finančné zdroje vyplývajúce zo štrukturálnych zmien činnosti mesta a obchodných spoločností.**

**Na záver zdôrazňujem, že pri dodržiavaní programového rozpočtu musí byť permanentne zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých zainteresovaných subjektov, ktoré sú zapojené do rozpočtového procesu. Udržanie rozpočtovej rovnováhy je predpokladom, aby boli naplnené ciele viacročného programového rozpočtu.**

Rozpočet je pre mesto základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi, pričom jeho cieľom má byť :

- zabezpečenie účelnosti a efektívnosti čerpania výdavkov mesta,
- zvyšovanie zodpovednosti jednotlivých subjektov za čerpanie výdavkov,
- zabezpečenie väčšej participácie verejnosti na príprave programov a naďalej zvyšovať transparentnosť s verejnými finančnými prostriedkami rozpočtu.

Na základe vyhodnotenia procesov prípravy a tvorby návrhu predkladanej zmeny a následne spracovaného stanoviska, ako aj skutočností uvedených v tomto dokumente

**odporúčam**

poslancom Mestského zastupiteľstva v Starej Ľubovni predložený materiál Programový rozpočet Mesta Stará Ľubovňa, rozpočtových a príspevkovej organizácie na roky 2017, 2018, 2019

**schváliť.**

V Starej Ľubovni, dňa 1.12.2016

**Ing. Ján Šidlovský, v. r.**  
hlavný kontrolór